Sygn. akt: KIO 1378/25

WYROK

Warszawa, 6 maja 2025 r.

Krajowa Izba Odwoławcza - w składzie:

Przewodniczący: Ernest Klauziński

Protokolant: Tomasz Skowroński

po rozpoznaniu na rozprawie odwołania wniesionego do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej
9 kwietnia 2025 r. przez odwołującego: Społeczne Przedsiębiorstwo Usługowe Spółdzielnia Socjalna z siedzibą w Kostrzynie nad Odrą w postępowaniu prowadzonym przez zamawiającego: Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie
przy udziale uczestnika po stronie zamawiającego: W.Ż. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą W.Ż. - Ciastkarnia – piekarnia i hurt, ul. Wolińskiej 21, 72-400 Kamień Pomorski

orzeka:

1. Uwzględnia odwołanie i nakazuje zamawiającemu:
   1.1. unieważnienie czynności wyboru najkorzystniejszej oferty,
   1.2. powtórzenie czynności badania i oceny ofert złożonych w postępowaniu, w tym wezwanie na podstawie art. 224 ust. 2 pkt 1 Pzp W.Ż. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą W.Ż. - Ciastkarnia – piekarnia i hurt, ul. Wolińskiej 21, 72-400 Kamień Pomorski do wyjaśnienia ceny złożonej oferty.
2. Kosztami postępowania obciąża zamawiającego i zalicza w poczet kosztów postępowania odwoławczego kwotę 7 500 zł 00 gr (siedem tysięcy pięćset złotych zero groszy) uiszczoną przez odwołującego tytułem wpisu od odwołania i 3 600 zł 00 gr (trzy tysiące sześćset złotych zero groszy) stanowiącą koszt wynagrodzenia pełnomocnika odwołującego.
3. Zasądza od zamawiającego na rzecz odwołującego 11 100 zł 00 gr (jedenaście tysięcy sto złotych zero groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Na orzeczenie - w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia - przysługuje skarga
za pośrednictwem Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Zamówień Publicznych.

Przewodniczący …….....

Sygn. akt: KIO 1378/25

U z a s a d n i e n i e

Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie (dalej: Zamawiający) prowadzi na podstawie przepisów ustawy z 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (dalej: Pzp) postępowanie w trybie podstawowym pn. „Kompleksową dostawę pieczywa oraz produktów cukierniczych do USK-1 w Szczecinie” (numer referencyjny: ZP-261-02/2025), zwane dalej postępowaniem.
Ogłoszenie o zamówieniu zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych
13 marca 2025 r. pod numerem 2025/BZP 00144790/01.

9 kwietnia 2025 r. wykonawca Społeczne Przedsiębiorstwo Usługowe Spółdzielnia Socjalna
z siedzibą w Kostrzynie nad Odrą (dalej: Odwołujący), wniósł odwołanie zarzucając Zamawiającemu naruszenie:

1. art. 239 ust. 1 Pzp przez wybór oferty W.Ż. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą W.Ż. - Ciastkarnia – piekarnia i hurt (dalej: Przystępujący), mimo braku uprzedniego wezwania tego Wykonawcy do udzielenia wyjaśnień w zakresie ceny oferty, w związku z czym naruszył także art. 224 ust. 2 pkt 1 Pzp oraz art. 16 pkt 1 i 2 Pzp, prowadząc nieprzejrzyście postępowanie w sposób niezapewniający zachowania uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców - które to naruszenia mogą mieć istotny wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia.

Odwołujący wniósł o uwzględnienie odwołania i nakazanie Zamawiającemu:

1. unieważnienia czynności wyboru oferty najkorzystniejszej;

2.powtórzenia czynności badania i oceny ofert, w tym wezwanie Przystępującego do udzielenia wyjaśnień w trybie art. 224 ust. 2 pkt 1 Pzp.

W uzasadnieniu Odwołujący wskazał m.in., że w postępowaniu zaistniały przesłanki do obligatoryjnego wezwania Przystępującego do wyjaśnień ceny oferty na podstawie art. 224 ust. 2 pkt 1 Pzp. Cena oferty tego wykonawcy była niższa od średniej arytmetycznej wartości ofert o 36%. Średnia cena wszystkich ofert wynosiła 690 458,50 zł, a próg spełniający przesłanki, które obligowały Zamawiającego do żądania od wykonawców złożenia wyjaśnień, zgodnie z art. 224 ust. 2 pkt 1 Pzp odnosił się do ofert poniżej wartości 483 320,00 zł.

Mimo tego Zamawiający zaniechał wezwania Przystępującego do wyjaśnień. Odwołujący podkreślił również, że nie zaistniały powody do odstąpienia od wezwania ze względu na okoliczności oczywiste, które nie wymagały wyjaśnienia.

30 kwietnia 2025 r. Zamawiający złożył pisemną odpowiedź na odwołanie i wniósł o oddalenie odwołania. Zamawiający zaprzeczył twierdzeniom Odwołującego i wskazał m. in.:

Wezwanie wykonawcy do wyjaśnień kierowane w oparciu o art. 224 ust. 2 pkt 1) Pzp nie ma charakteru obligatoryjnego (w odróżnieniu od wezwania z art. 224 ust. 1 Pzp). Zgodnie z wskazanym uregulowaniem nie wzywa się wykonawcy do wyjaśnień, gdy wysokość zaoferowanej przez wykonawcę ceny znajduje uzasadnienie w innych oczywistych okolicznościach. Tak właśnie było też i w tym postępowaniu.

W postępowaniu zostały złożone dwie oferty, w tym jedna podlegająca wyliczeniom średniej arytmetycznej, które w żaden sposób nie znajdowały odzwierciedlenia w warunkach rynkowych. Były to oferty w sposób oczywisty zawyżone. Te okoliczność wynika z zestawienia aktualnych cen rynkowych i dostępnych Zamawiającemu innych danych z innych postępowań.

Po przeprowadzeniu rozprawy Izba, uwzględniając dokumentację przedmiotowego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w tym w szczególności treść SWZ, jak również biorąc pod uwagę oświadczenia i stanowiska Stron i Przystępującego zawarte w odwołaniu i pismach procesowych, a także wyrażone ustnie na rozprawie i odnotowane w protokole, ustaliła i zważyła, co następuje.

Izba stwierdziła, że nie została wypełniona żadna z przesłanek ustawowych skutkujących odrzuceniem odwołania, wynikających z art. 528 Pzp.

Przystępując do rozpoznania odwołania, Izba ustaliła wystąpienie przesłanek z art. 505 ust. 1 Pzp, tj. istnienie po stronie odwołującego interesu w uzyskaniu zamówienia oraz możliwości poniesienia przez niego szkody w wyniku kwestionowanych czynności zamawiającego.

Izba przeprowadziła dowód z dokumentacji postępowania, ze szczególnym uwzględnieniem oferty Przystępującego.

Mając na uwadze powyższe Izba merytorycznie rozpoznała zarzuty odwołania, uznając, że zasługuje ono na uwzględnienie.

Izba ustaliła, co następuje:

Zgodnie z wnioskiem o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia z 24 stycznia 2025 r. wartość szacunkowa wynosi 514 585,60 zł netto. Zamawiający na realizację przedmiotu zamówienia przeznaczył 540 314,88 zł (Informacja z 19 marca 2025 r.).

W postępowaniu wpłynęły następujące oferty:

1.„Społem” Powszechna Spółdzielnia Spożywców w Goleniowie - cena 343 980,11 zł,
2.Piekarnia Sowno K.S., ul. Stargardzka, Sowno - cena 686 474,25 zł,
3.Spółdzielnia Socjalna „Zakład Aktywności Zawodowej” z siedzibą w Zielonej Górze - cena 990 522,75 zł,
4.Przystępujący - cena 439 560,87 zł,
5.Spółdzielnia Socjalna Zakład Wielobranżowy Pomoc w Gorzowie Wlkp. - cena 1 083 374,25 zł,
6.Odwołujący - cena 598 841,25 zł.

25 marca 2025 r. Zamawiający na podstawie art. 224 ust. 2 pkt 1 Pzp skierował do wykonawcy „Społem” Powszechna Spółdzielnia Spożywców w Goleniowie wezwanie do wyjaśnienia ceny oferty. Był to jedyny wykonawca wezwany do wyjaśnienia ceny spośród wszystkich, biorących udział w postępowaniu.

4 czerwca 2025 r. Zamawiający poinformował o wyborze oferty Przystępującego jako najkorzystniejszej w postępowaniu. Ponadto Zamawiający poinformował o odrzuceniu ofert:

1.„Społem” Powszechna Spółdzielnia Spożywców w Goleniowie - na podstawie art. 226 ust 1 pkt 8 w zw. z art. 224 ust 6,
2.Piekarnia Sowno K.S. - na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 3 i 6 Pzp,
3.Spółdzielnia Socjalna Zakład Wielobranżowy Pomoc w Gorzowie Wlkp. - na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 4 Pzp.

Zgodnie z art. 224 ust. 2 pkt 1 Pzp w przypadku gdy cena całkowita oferty złożonej w terminie jest niższa o co najmniej 30% od wartości zamówienia powiększonej o należny podatek
od towarów i usług, ustalonej przed wszczęciem postępowania lub średniej arytmetycznej cen wszystkich złożonych ofert niepodlegających odrzuceniu na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 1
i 10, zamawiający zwraca się o udzielenie wyjaśnień, o których mowa w ust. 1, chyba
że rozbieżność wynika z okoliczności oczywistych, które nie wymagają wyjaśnienia.
Średnia arytmetyczna cen wszystkich złożonych ofert w postępowaniu wynosi 690 458 zł. Cena oferty Przystępującego stanowi 63,7 % ww. średniej. Tym samym spełniona była przesłanka obligująca Zamawiającego do wezwania Przystępującego do wyjaśnienia ceny oferty. Izba podkreśla, że wbrew twierdzeniu Zamawiającego wyrażonego w toku rozprawy,
do wyliczenia średniej arytmetycznej cen należało uwzględnić wszystkie oferty
w postępowaniu – żadna nie została odrzucona na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 1 i 10 Pzp. Nie ma przy tym znaczenia fakt, że jedna z ofert nie została w ogóle podpisana – Zamawiający uwzględnił ją w zestawieniu ofert złożonych w postępowaniu, a wraz z informacją o wyborze najkorzystniejszej oferty poinformował o odrzuceniu. Co za tym idzie na etapie decyzji
o ewentualnej zasadności wezwania do wyjaśnień ceny, powyższa oferta z formalnego punktu widzenia powinna być uwzględniania w obliczeniu średniej arytmetycznej cen.
Zamawiający nie wskazał jakie okoliczności postępowania były dla niego na tyle oczywiste,
by uzasadnione było odstąpienie od wezwania Przystępującego do wyjaśnień ceny. Twierdzenia w tym zakresie zawarte w odpowiedzi na odwołanie miały całkowicie gołosłowny charakter i sprowadzały się właściwie tylko do wskazaniu na zawyżenie cen dwóch spośród ofert. Istotne jest to, że w dokumentacji postępowania brak jest dokumentów potwierdzających, że zamawiający na etapie oceny ofert faktycznie dostrzegł oczywiste okoliczności dające podstawę do odstąpienia od obowiązku wynikającego z art. 224 ust. 2 pkt 1 Pzp. Odstąpienie od tego obowiązku potraktować należało jako swego rodzaju czynność w postępowaniu – wykonawcy muszą mieć możliwość weryfikacji działań zamawiającego, a z zasady pisemności postępowania wynika konieczność należytego dokumentowania działań podejmowanych przez zamawiającego. W dokumentacji postępowania brak jest choćby pisemnego śladu,
by Zamawiający w ogóle analizował kwestię wezwania Przystępującego do wyjaśnień. Dlatego Izba potraktowała stanowisko Zamawiającego zawarte w odpowiedzi na odwołanie wyłącznie jako element taktyki procesowej, nie mający oparcia w dokumentacji postępowania.
Tym samym Izba uznała, że wystąpiły przesłanki obowiązkowego wezwania Przystępującego do wyjaśnień ceny, a Zamawiający nie wykazał, by zaistniały jakiekolwiek oczywiste okoliczności, które czyniłyby to wezwanie zbędnym.
Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji.
O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosownie do wyniku sprawy
na podstawie art. 575 Pzp oraz w oparciu o przepisy rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 30 grudnia 2020 r. w sprawie szczegółowych rodzajów kosztów postępowania odwoławczego, ich rozliczania oraz wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania
(Dz. U. z 2020 r. poz. 2437).

Przewodniczący …….....